

Jutlus Nõos P, 03.02.19 kell 11.00, 4. pühapäev *post Epiphantias*

Lektsioonid: Js 51:9–16; 2Kr 1:8–11

Pihikõne: Rm 8:18

Jutlus: Mt 8:23–27

Laulud: 385 (1–6); 336 (1–3, 4); 327 (1–5); 464 (1–6)

Jeesus astus nüüd paati ja ta jüngrid läksid temaga kaasa. Ja vaata, järvel tõusis suur torm, nii et lained katsid paadi. Aga Jeesus magas. Ja jüngrid tulid ta juurde ja äratasid ta üles, öeldes: „Issand, aita! Me hukkume!” Tema ütles neile: „Miks te olete nõnda arad, te nõdrausulised?” Siis ta tõusis püsti, sõitles tuuli ja järve ning järv jäi täiesti vaikseks. Inimesed aga imestasid, öeldes: „Kes ta siis selline on, et isegi tuuled ja järv kuulavad tema sõna?”

Tänasele kirjakohtale on hea läheneda sellise märksõna kaudu nagu „Jeesuse järgimine“, sest evangelist Matteus pakub lugejale selles seoses mõtteid juba varem.

Mt 8 algab teatega, et kui Jeesus tuli pärast Mäejutlust (Mt 5–7) mäelt alla, järgnesid talle suured rahvahulgad. See on arusaadav, sest arvatavasti järgneks iga inimene sellist võimast jutlust kuulates jutlustajale.

Jeesuse järgijad ei pidanudki pettuma. Nüüd said nad ühe päeva jooksul näha tervet imetegude seeriat. Algul pidalitõbise tervendamist (Mt 8:2–4), seejärel Kapernauma väeülema teenri tervendamist (Mt 8:5–13). Pärast seda tervendas Jeesus, arvatavasti küll vaid jüngrite juuresolekul, Peetruse ämma (Mt 8:14–15). Ja õhtul tervendas Jeesus jälle paljude tunnistajate ees palju kurjadest vaimudest vaevatuid (Mt 8:16–17).

Mt 8:19–20 järgi astus nüüd aga Jeesuse juurde üks kirjatundja, kes soovis samuti Jeesusele järgneda, seejuures kõikjale, kuhu ta iganes läheb. Jeesus ei aja teda ära, kuid ütleb: „Rebastel on urud ja taeva lindudel pesad, aga Inimese Pojal ei ole, kuhu ta oma pea võiks panna.” Selle vastusega andis Jeesus kirjatundjale mõista, et tema järgimine on seotud loobumisega paljust, mida inimene siin maailmas hindab – turvatundest ja kodusoojusest.

Seejärel kõneleb evangelist koguni ühest Jeesuse jüngrist, kes saab Jeesuselt järgimise-teemalise õppetunni. Jünger palub nimelt, et ta saaks enne, kui ta järgneb Jeesusele kõikjale, kuhu too läheb, minna oma isa matustele. Jeesus aga ütleb talle: „Järgne mulle ja lase surnuil oma surnud matta!” Seega ei kehti Jumala riigis enam inimeste veresugulusest tulenevad kombed ja tavad. Meenub küll, et 10 käsu 4. käsk nõuab isa ja ema austamist. Kas on siis see käsk mõeldud elavate inimeste jaoks ega tähenda surnud isa ja ema austamist, juhul kui nad Jeesusesse ei usu? Pigem tuleks siin mõelda nii, et see Jeesuse kutse pole mõeldud üleskutsena kristlastele mitte võtta vastutust oma vanemate surma korral, vaid meenutusena Jeesuse järgimise vajadust ka kõige äärmuslikemates tingimustes, mida lähedase inimese surm kahtlemata on.

Nüüd aga jõuame meie kirjakohta juurde. Pärast Mäejutlust Jeesusele järgnenud inimeste hulk on arvatavasti vähenenud ja rahvas, kuuldes, kui tõsist pühendumist nõuab Jeesus enda järgijatelt, hoidub tõenäoliselt juba kaugemale.

Jeesus astub paati ja temaga kaasa lähevad vaid tema jüngrid, võib-olla ka too jünger, kes jättis oma isa matustele minemata. Ülejäänud rahvahulk jääb kalda peale ootama (kinnitan, et Galilea järve osaliselt kõrgeilt kaldailt on hea nähtavus kogu järvele ja seal toimuvale – järv jääb vaataja jaoks justkui suure jalgpallistaadioni väljakuks).

Ja nüüd selgub, et Jeesus pole kõnelnud asjata. N-õ teooriale järgneb kohe praktika. Järvel tõusis ootamatu torm, mis pidavat olema sellel merepinnast madalamal asuva järve puhul tavaline nähtus ka tänapäeval.

Väärrib aga tähelepanu, et Matteus, erinevalt Markusest ja Luukast, kasutab siin tormi jaoks sõna σεισμός (*seismós*), mis tähendab maavärinat. Sama sõna kasutab Matteus ka nähtuse kohta Jeesuse surmahetkel Mt 27:51jj, mil templi vahevaip lõhenes, maa värises ja kaljud murdusid. Samuti on sõna σεισμός kasutatud siis, kui kirjeldatakse, kuidas ingel laskus taevast Jeesuse haa juurde ja veeretis hauasuu eest kivi kõrvale. Niisiis võib Matteus viidata selle sõnaga taevaste jõudude

sekkumisele.

Nüüd on võimalik jälgida, kuidas käituvad inimesed, kes on otsustanud Jeesusele järgneda, vaatamata Jeesuse karmnukraile tingimustele, et seda tehes ei pruugi inimest oodata turvatunne, kodusoojus ja lähedaste toetus. Jüngrid sattusid tormi kogedes paanikasse ja vaatasid abiotsivalt Jeesuse poole. Kuid Jeesus magas.

Selline olukord võib kõnelda midagi olukordade kohta, mida tuleb ette kõigi kristlaste elus. Me tajume reaalselt ohtu või oleme äärmiselt endast väljas ning lisaks tundub meile, et Jumal on meid justkui maha jätnud.

Siiski õpetab see lugu Mt-s meile seda, mida tuleb teha. Jüngrid läksid ja äratasid Jeesuse üles ning palusid tema abi: „Issand, aita! Me hukkume!” Ka kristlasel, kes on sattunud meeletehetele ning tajub Jumala eemalolekut, ei jää muud üle kui palvetada Jumala poole Jeesuse nimel ja kutsuda teda appi. Eks selleks on koguduse liturgilises elus leidnud kindla koha palvapäevad – nii korralised kui ka need, mis kuulutatakse välja suurte kriiside puhul.

Jüngrite appikarjete peale Jeesus ärkab, hindab olukorda ja pöördub siis jüngrite poole otsekohese ja kurbtõsise küsimusega: „Miks te olete nõnda arad, te nõdrausulised?” Elmar Salumaa oma Mt kommentaaris oletab, et Jeesus ei heida jüngritele ette mitte nende vähest usku, vaid usaldust vale objekti suhtes. Jeesus ju teab, et inimestel, koguni ta enda jüngril pole usku niigi palju, et see oleks võrreldav imepisikese sinepiivakesega. Jeesust kurvastab pigem see, et jüngrid usaldavad seda head, mida nad loodavad Jumalalt saada selles elus, ega usalda Jumalat ennast.

Seda mõtet aitab ehk selgitada Jeesuse kõne jüngritele Mt 16:24j: „Siis Jeesus ütles oma jüngritele: „Kui keegi tahab käia minu järel, siis ta salaku oma mina ja võtku oma rist ja järgnegu mulle! Sest kes iganes tahab päästa oma elu, kaotab selle, aga kes iganes kaotab oma elu minu pärast, leiab selle.“

Jeesuse järel käies pole meil põhjust loota oma inimlike unistuste ja eneseteostusplaanide täitumisele. Kui me ootame oma kristlaseteel ühiskonna tunnustust, siis me petame ennast. Kui me mõtleme oma kristlase-elus ainult pühaks saamisele ja unustame risti, mida meil tuleb seejuures kanda, siis võib meid tabada kibe tõde: elu pole lihtne, eriti kristlasele.

Loeme aga meie kirjakohest edasi, et Jeesus tõusis püsti, sõitles tuuli ja järve ning järv jäi täiesti vaikseks. Jüngrid mõistsid sel hetkel arvatavasti väga paljut usu olemuse kohta. Elu võib meile ette tuua sama ootamatuid takistusi nagu järsku tõusev torm Galilea järvel. Ja siiski peame me olema nendeks valmis, sest usutee on kitsas ja vaevaline. Samas on ootamatuse korral alati võimalik pöörduda abi saamiseks Issanda poole, kes lahendab ka kõige keerulisema olukorra nende heaks, kes teda tõsiselt järgivad.

Meie kirjakoht lõpeb inimeste imestusega: „Kes ta siis selline on, et isegi tuuled ja järv kuulavad tema sõna?” Jääb mulje, et need imestavad inimesed jälgivad toimunut kaldalt. Ehk on tegemist rahvahulgaga, keda olid ettevaatlikuks teinud Jeesuse sõnad tema järgimise kohta? Nüüd olid nad turvalises kauguses ja nägid kõike pealt, kuid ei mõistnud toimunu varjatud mõtet nagu paadis olevad jüngrid.

Oleme ju märganud, et kirik meie ühiskonnas on natuke sarnases olukorras nagu Jeesuse ja jüngrite paat seal keset Galilea järve. Paat võib sattuda ootamatu tormidesse ja paadisolevad jüngrid võivad sattuda ka paanikasse. Kuid siiski aitab Issand alati, sest tema on seal paadis koos oma jüngritega.

Väljastpoolt vaadates aga nähakse kirikut tabavaid probleeme, vangutatakse ehk isegi pead, et küll neil usklikel on ikka elu. Kuid kogetakse siiski alati, et kirik saab oma probleemidega hakkama ja paat ei lähe kunagi põhja. Ühiskond aimab Jumala suurust, küsides nagu kaldalseisev rahvahulk: „Kes ta selline on?” Kuid lõpuni ühiskond Jumala suurust ei mõista, niikaua kuni ta teda järgima ei hakka.

Siiski on parem oma eluteed sõita hapras paadis koos Jumalaga kui seista kindlal maapinnal ilma Jumalata. Andku Issand oma suures halastuses ja armus kõigile inimestele usku, lootust ja armastust Jeesuse Kristuse läbi!

Aamen.